2025/1054

28.5.2025.

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2025/1054

od 19. svibnja 2025.

o usklađenosti ciljeva performansi iz nacrta plana performansi, koji je Bugarska dostavila u skladu s Uredbom (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2025)2920)

(Vjerodostojan je samo tekst na bugarskom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (Okvirna uredba) ([1]), a posebno njezin članak 11. stavak 3. točku (c),

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/2803 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o provedbi jedinstvenog europskog neba ([2]), a posebno njezin članak 58. stavak 3.,

uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2019/317 od 11. veljače 2019. o utvrđivanju programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba i stavljanju izvan snage provedbenih uredaba (EU) br. 390/2013 i (EU) br. 391/2013 ([3]), a posebno njezin članak 14. stavak 2.,

budući da:

OPĆA RAZMATRANJA

(1) Člankom 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004 države članice obvezuju se da na nacionalnoj razini ili na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora („FAB-ova”) izrade planove koji uključuju ciljeve performansi za svako referentno razdoblje programa performansi i sustava utvrđivanja naknada za usluge u zračnoj plovidbi i mrežne funkcije. Ti planovi trebaju obuhvatiti lokalne ciljeve performansi koji su u skladu s ciljevima performansi na razini Unije za relevantno referentno razdoblje.

(2) Ciljevi performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje (2025. – 2029.) utvrđeni su u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2024/1688 ([4]).

(3) Sve su države članice izradile i donijele nacrte planova performansi za četvrto referentno razdoblje i dostavile ih Komisiji na ocjenu do 1. listopada 2024. Nakon provjere potpunosti tih nacrta planova performansi Komisija je od država članica zatražila da do 15. studenog 2024. dostave ažurirane nacrte planova performansi.

(4) Ocjena Komisije iz ove Odluke temelji se na ažuriranom nacrtu plana performansi za četvrto referentno razdoblje koji je dostavila Bugarska („nacrt plana performansi”).

(5) Tijelo za ocjenu performansi, koje pomaže Komisiji u provedbi plana performansi, dostavilo je Komisiji izvješće sa savjetima o ocjenjivanju nacrta planova performansi.

([1]) SL L 96, 31.3.2004., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/549/oj.
([2]) SL L, 2024/2803, 11.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2803/oj.
([3]) SL L 56, 25.2.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/317/oj.
([4]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2024/1688 od 12. lipnja 2024. o utvrđivanju ciljeva performansi na razini Unije za mrežu za upravljanje zračnim prometom za četvrto referentno razdoblje od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2029. (SL L, 2024/1688, 17.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1688/oj).

(6) Komisija je u skladu s člankom 14. stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2019/317 ocijenila usklađenost lokalnih ciljeva performansi iz nacrta plana performansi na temelju kriterija utvrđenih u točki 1. Priloga IV. toj provedbenoj uredbi i uzimajući u obzir lokalne okolnosti, prema potrebi.

(7) Komisija je ocjenu nacrta plana performansi dopunila revizijom elemenata utvrđenih u točki 2. Priloga IV. toj provedbenoj uredbi. Kad je riječ o točki 2.1. podtočki (d) podpodtočki vii. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija napominje da u okviru te revizije nije provela detaljnu analizu metodologije koju je Bugarska primijenila za raspodjelu troškova između rutnih i terminalnih usluga u četvrtom referentnom razdoblju. Stoga Komisija u ovoj fazi nije donijela nikakve zaključke o usklađenosti te metodologije raspodjele troškova s člankom 15. stavkom 2. točkama (e) i (f) Uredbe (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) i člankom 22. stavkom 5. Provedbene uredbe (EU) 2019/317.

OCJENA KOMISIJE

Ocjena ciljeva povezanih sa sigurnošću

(8) Kad je riječ o ključnom području performanse sigurnosti, usklađenost ciljeva iz nacrta plana performansi ocijenjena je u skladu s točkom 1.1. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.

(9) U nastavku su navedeni ciljevi performansi u ključnom području performanse sigurnosti koje Bugarska predložila za djelotvornost upravljanja sigurnošću, raščlanjeni prema cilju upravljanja sigurnošću i izraženi kao razina provedbe:

Bugarska	**Ciljevi djelotvornosti upravljanja sigurnošću, izraženi kao razina provedbe (razine od A do D prema EASA-i)**					
Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi	**Cilj upravljanja sigurnošću**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
BULATSA	Politika i ciljevi sigurnosti	B	C	C	C	**C**
	Upravljanje sigurnosnim rizicima	C	C	C	C	**D**
	Osiguranje sigurnosti	B	B	C	C	**C**
	Promicanje sigurnosti	B	C	C	C	**C**
	Kultura sigurnosti	B	C	C	C	**C**

(10) Komisija je utvrdila da su ciljevi performanse sigurnosti koje je Bugarska predložila za pružatelja usluga u zračnoj plovidbi BULATSA jednaki ciljevima sigurnosti na razini Unije za svaku kalendarsku godinu od 2026. za tri cilja upravljanja sigurnošću, dok se za ciljeve „osiguranja sigurnosti” i „upravljanja sigurnosnim rizicima” ciljevi sigurnosti na razini Unije ostvaruju od 2027. odnosno 2029.

(11) Komisija napominje da se u nacrtu plana performansi utvrđuju mjere za BULATSA-u za postizanje lokalnih ciljeva sigurnosti, uključujući daljnji razvoj sustava upravljanja sigurnošću u odnosu na načela kulture sigurnosti, tehnološka rješenja, upravljanje umorom i stresom, upravljanje sigurnosnim rizicima i postupke za osiguranje sigurnosti.

([5]) Uredba (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga) (SL L 96, 31.3.2004., str. 10., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/550/oj).

(12) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava 9., 10. i 11. te s obzirom da se ciljevi performanse sigurnosti na razini Unije, utvrđeni u Provedbenoj odluci (EU) 2024/1688, moraju ostvariti do posljednje godine četvrtog referentnog razdoblja, odnosno 2029., lokalne ciljeve performanse sigurnosti iz revidiranog nacrta plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije.

Ocjena okolišnih ciljeva

(13) Kad je riječ o ključnom području performansi povezanom s okolišem, usklađenost ciljeva iz nacrta plana performansi za prosječnu učinkovitosti horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenog u točki 1.2. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. U skladu s tim, okolišni ciljevi koje je predložila Bugarska uspoređeni su s relevantnim referentnim vrijednostima učinkovitosti horizontalnog leta na ruti utvrđenima u planu poboljšanja europske mreže ruta, koji je sastavljen u skladu s Prilogom I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/123 ([6]) i koji je bio dostupan u trenutku donošenja ciljeva performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje, odnosno 2. srpnja 2024.

(14) U nastavku su navedeni ciljevi performansi u području okoliša koje Bugarska predložila za četvrto referentno razdoblje i odgovarajuće nacionalne referentne vrijednosti iz plana poboljšanja europske mreže ruta, izražene kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju:

Bugarska	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s okolišem, izraženi kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju	**3,33 %**	**3,31 %**	**3,29 %**	**3,27 %**	**3,25 %**
Referentne vrijednosti	3,33 %	3,31 %	3,29 %	3,27 %	3,25 %

(15) Komisija primjećuje da su okolišni ciljevi koje je predložila Bugarska jednaki odgovarajućim nacionalnim referentnim vrijednostima za svaku kalendarsku godinu četvrtog referentnog razdoblja.

(16) Komisija napominje da je Bugarska u nacrtu plana performansi navela mjere za postizanje lokalnih okolišnih ciljeva, kao što su inicijative za smanjenje produženja letova u razdobljima manje potražnje, širenje zračnog prostora slobodnih ruta, sprečavanje preusmjeravanja letova održavanjem odgovarajućeg kapaciteta zračnog prostora i veću digitalizaciju pružanja usluga. Uzimajući u obzir zaključke tijela za ocjenu performansi, Komisija smatra da bi se Bugarska trebala obvezati na provedbu svih operativnih mjera utvrđenih u planu poboljšanja europske mreže ruta kako bi podržala postizanje svojih ciljeva performansi u području okoliša za četvrto referentno razdoblje.

(17) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava 14., 15. i 16. ciljeve u ključnom području performansi povezanom s okolišem navedene u nacrtu plana performansi Bugarska trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje.

([6]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/123 od 24. siječnja 2019. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom (ATM) i stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 677/2011 (SL L 28, 31.1.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/123/oj).

Ocjena ciljeva u području kapaciteta

(18) Kad je riječ o ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, usklađenost ciljeva iz nacrta plana performansi povezanih s prosječnim kašnjenjem u upravljanju protokom zračnog prometa na ruti („ATFM") po letu ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenog u točki 1.3. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. U skladu s tim, ciljevi u području kapaciteta koje je predložila Bugarska uspoređeni su s relevantnim referentnim vrijednostima utvrđenima u planu mrežnih operacija koji je sastavljen u skladu s člankom 9. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/123 i koji je bio dostupan u trenutku donošenja ciljeva performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje, odnosno 2. srpnja 2024.

(19) U nastavku su navedeni ciljevi za kapacitet na ruti koje je Bugarska predložila za četvrto referentno razdoblje, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a po letu, i odgovarajuće referentne vrijednosti iz plana mrežnih operacija:

Bugarska	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a na ruti po letu	**0,24**	**0,17**	**0,15**	**0,12**	**0,12**
Referentne vrijednosti	0,24	0,17	0,15	0,12	0,12

(20) Komisija primjećuje da su ciljevi u području kapaciteta koje je predložila Bugarska jednaki odgovarajućim nacionalnim referentnim vrijednostima za svaku kalendarsku godinu četvrtog referentnog razdoblja.

(21) Komisija napominje da je Bugarska u nacrtu plana performansi iznijela mjere za postizanje lokalnih ciljeva za kapacitet na ruti. Te mjere uključuju reorganizaciju struktura zračnog prostora, dostupnost dodatnih sektora, čiji se broj povećava s 18 na 24, u zračnom prostoru pod nadležnošću centra oblasne kontrole u Sofiji i veći broj kontrolora zračnog prometa zaposlenih na puno radno vrijeme.

(22) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava od 19. do 21. ciljeve u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom navedene u nacrtu plana performansi Bugarska trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje.

Ocjena ciljeva troškovne učinkovitosti

(23) Kad je riječ o ključnom području performanse troškovne učinkovitosti, usklađenost ciljeva iz nacrta plana performansi za utvrđeni jedinični trošak za rutne usluge u zračnoj plovidbi ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenih u točki 1.4. podtočkama (a), (b) i (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. Ti se kriteriji temelje na kretanju utvrđenog jediničnog troška u četvrtom referentnom razdoblju, dugoročnom kretanju utvrđenog jediničnog troška u trećem i četvrtom referentnom razdoblju (2020. – 2029.) i polaznoj vrijednosti za utvrđeni jedinični trošak na razini zone naplate u usporedbi s prosječnom vrijednosti zona naplate u kojima pružatelji usluga u zračnoj plovidbi imaju slično operativno i ekonomsko okruženje.

(24) U nastavku su navedeni ciljevi troškovne učinkovitosti za rutne usluge koje Bugarska predložila za četvrto referentno razdoblje i povezane polazne vrijednosti:

Zona naplate rutnih naknada u Bugarskoj	Polazna vrijednost za 2019.	Polazna vrijednost za 2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Ciljevi i polazne vrijednosti u ključnom području performanse troškovne učinkovitosti, izraženi kao utvrđeni jedinični trošak (u realnim vrijednostima u cijenama iz 2022.)	**62,95 BGN**	**50,68 BGN**	**53,30 BGN**	**54,06 BGN**	**55,67 BGN**	**57,64 BGN**	**57,38 BGN**
	32,20 EUR	25,92 EUR	27,26 EUR	27,65 EUR	28,47 EUR	29,48 EUR	29,34EUR

(25) Kad je riječ o kriteriju za ocjenjivanje utvrđenom u točki 1.4. podtočki (a) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je kretanje utvrđenog jediničnog troška na razini zone naplate u Bugarskoj, koje je u četvrtom referentnom razdoblju iznosilo +2,5 %, lošije od kretanja na razini Unije, koje je u istom razdoblju iznosilo - 1,2 %.

(26) Kad je riječ o kriteriju za ocjenjivanje utvrđenom u točki 1.4. podtočki (b) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je dugoročno kretanje utvrđenog jediničnog troška na razini zone naplate u Bugarskoj, koje je u trećem i četvrtom referentnom razdoblju iznosilo - 1,0 % , u skladu s dugoročnim kretanjem na razini Unije, koje je u istom razdoblju iznosilo - 1,0 %.

(27) Kad je riječ o kriteriju za ocjenjivanje utvrđenom u točki 1.4. podtočki (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je polazna vrijednost utvrđenog jediničnog troška u Bugarskoj od 25,92 EUR u realnim vrijednostima u cijenama iz 2022. („EUR2022”) za 36,9 % niža od prosječne polazne vrijednosti od 41,05 EUR u EUR2022 relevantne usporedne skupine utvrđene u članku 7. Provedbene odluke (EU) 2024/1688.

(28) Jasno je da je dugoročno kretanje utvrđenog jediničnog troška u Bugarskoj u trećem i četvrtom referentnom razdoblju u skladu s odgovarajućim kretanjem na razini Unije i da je polazna vrijednost Bugarske za 2024. znatno niža od prosječne polazne vrijednosti usporedne skupine. Komisija stoga smatra da odstupanje od kretanja utvrđenog jediničnog troška na razini Unije za četvrto referentno razdoblje, koje je navedeno u uvodnoj izjavi 25., ne dovodi u pitanje usklađenost bugarskih ciljeva performanse troškovne učinkovitosti s istim ciljevima performansi na razini Unije.

(29) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava od 24. do 28. ciljeve u ključnom području performanse troškovne učinkovitosti navedene u nacrtu plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje.

ZAKLJUČCI

(30) S obzirom na prethodno navedeno, ciljeve performansi iz bugarskog nacrta plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Ciljevi performansi iz nacrta plana performansi koji je Bugarska dostavila za četvrto referentno razdoblje, a koji su navedeni u Prilogu ovoj Odluci, usklađeni su s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje utvrđenima u Provedbenoj odluci (EU) 2024/1688.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Republici Bugarskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. svibnja 2025.

Za Komisiju
Apostolos TZITZIKOSTAS
Član Komisije

PRILOG

Ciljevi performansi iz bugarskog nacrta plana performansi, za koje je utvrđeno da su usklađeni s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO SA SIGURNOŠĆU

Bugarska	**Ciljevi djelotvornosti upravljanja sigurnošću**, izraženi kao razina provedbe (razine od A do D prema Agenciji Europske unije za sigurnost zračnog prometa („EASA"))					
Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi	**Cilj upravljanja sigurnošću**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
BULATSA	Politika i ciljevi u pogledu sigurnosti	B	C	C	C	C
	Upravljanje sigurnosnim rizicima	C	C	C	C	D
	Osiguranje sigurnosti	B	B	C	C	C
	Promicanje sigurnosti	B	C	C	C	C
	Kultura sigurnosti	B	C	C	C	C

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S OKOLIŠEM

Bugarska	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s okolišem, izraženi kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju	**3,33 %**	**3,31 %**	**3,29 %**	**3,27 %**	**3,25 %**

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S KAPACITETOM

Bugarska	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a na ruti po letu	**0,24**	**0,17**	**0,15**	**0,12**	**0,12**

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S TROŠKOVNOM UČINKOVITOŠĆU

Zona naplate rutnih naknada u Bugarskoj	Polazna vrijednost 2019.	Polazna vrijednost 2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Ciljevi i polazne vrijednosti u ključnom području performansi povezanom s troškovnom učinkovitošću, izraženi kao utvrđeni jedinični trošak (u realnim vrijednostima u cijenama iz 2022.)	**62,95 BGN**	**50,68 BGN**	**53,30 BGN**	**54,06 BGN**	**55,67 BGN**	**57,64 BGN**	**57,38 BGN**
	32,20 EUR	25,92 EUR	27,26 EUR	27,65 EUR	28,47 EUR	29,48 EUR	29,34 EUR